

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Formusatii Andrei și de inculpatul Negara Gheorghii împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui

Negara Gheorghii Nicolai,

născut la 05 martie 1965, originar și domiciliat pînă la reținere în s. Tarasova, r-ul Rezina,

Melnic Alexandru Nicolaie,

născut la 01 iunie 1975, originar din s. Tarasova, r-ul Rezina, domiciliat pînă la reținere în s. Ciorna, str. N. Gribov, r-ul Rezina,

și

Burduja Nicolai Zaharia,

născut la 04 ianuarie 1964, originar și domiciliat în s. Tarasova, r-ul Rezina.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 10 octombrie 2011 - pînă la 28 septembrie 2012;
(instanța de fond);

2. de la 26 octombrie 2012 - pînă la 02 octombrie 2014;
(instanța de apel);

3. de la 17 decembrie 2014 - pînă la 11 februarie 2015;
(instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 28 septembrie 2012, au fost condamnați:

Negara Gheorghii, în baza art.179 alin. (1) Cod penal, la 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

Melnic Alexandru, în baza art.179 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

Burduja Nicolai, în baza art.179 alin. (1) Cod penal, la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilite lui Burduja Nicolai a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Melnic Alexandru, Negara Gheorghi și Burduja Nicolai la 08 iunie 2011, aproximativ la orele 16³⁰ – 17³⁰, aflându-se în s. Tarasova, r-ul Rezina, la propunerea lui Burduja Nicolai, s-au deplasat cu căruța în s. Socola, r-ul Șoldănești, la domiciliul cet. Volcova Z. - fosta concubină a lui Burduja N. Ajungând la domiciliul părții vătămate, aproximativ la orele 24⁰⁰ – 24³⁰ Melnic Alexandru și Negara Gheorghi au pătruns ilegal în casa acesteia, iar la întrebarea lui Volcov Z. cu ce ocazie au venit, inculpații i-au comunicat că au venit după un aparat de sudat. La propunerea lui Volcov Z. de a părăsi locuința Melnic A. și Negara Gh. au refuzat. În timpul discuției A. Melnic a luat un cuțit de pe masă pe care ștergându-l cu un prosop s-a exprimat „ori în mine, ori în tine” expresie neînțeleasă de partea vătămată și fiul acesteia. Tot atunci Negara Gh. a luat de pe dulap cartea de telefoane pe care a pus-o în buzunar.

Peste, aproximativ 30 minute, Burduja N., văzînd că Melnic A. și Negara Gh. nu vin, a intrat în locuința părții vătămate, unde la fel a solicitat de la acesta aparatul de sudat. Ulterior, cînd inculpații au părăsit domiciliul părții vătămate, ultima a văzut cum Burduja N. în timp ce ieșea din curtea casei a sustras de sub un pat o pereche de șlapi de cauciuc. Despre lipsa celorlalte bunuri Volcov Z. a aflat după ce acasă a venit concubinul său în dimineața zilei de 09 iunie 2011.

Instanța de fond a reîncadrat acțiunile inculpaților din prevederile art. 188 alin. (2) lit. b),d),e),f) în cele ale art. 179 alin. (1) Cod penal.

3. Împotriva sentinței au declarat apel acuzatorul de stat și Olari Cristina, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații să fie condamnați în baza art. 188 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal,

- Melnic A. cu aplicarea art. 34 alin. (2) lit. b) și art. 82 alin. (2) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- Negara Gh. cu aplicarea art. 34 alin. (2) și art. 82 alin. (2) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- Burduja N. la 6 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În argumentarea apelului procurorul a invocat că instanța neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpaților, deoarece probele administrate incontestabil dovedesc vinovăția acestora în comiterea infracțiunii de tâlhărie.

Instanța de fond nu a luat în considerație că inculpații au amenințat-o pe victimă cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate, cu utilizarea în calitate de armă a unui cuțit, după care au sustras diferite bunuri din gospodăria părții vătămate.

La baza sentinței instanța neîntemeiat a pus doar declarațiile inculpaților și a martorului Popușoi A., care se află în relații ostile cu partea vătămată și este în relații de rudenie cu inculpatul Burduja N., fără a da careva apreciere declarațiilor părții vătămate și a martorului Ceban Dan;

•Olari Cristina, concubina inculpatului Negara Gh., casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care ultimului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, argumentînd că are la întreținere 2 copii minori, pe care îi este greu să-i întrețină de una singură fără ajutorul lui Negara Gh.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2014, a fost respins ca inadmisibil apelul lui Olari Cristina și admis apelul acuzatorului de stat, casată parțial sentința contestată cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

- Melnic Alexandru și Negara Gheorghi au fost condamnați în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal, la 4 ani închisoare, fiecare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- Burduja Nicolai a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal, la 3 ani închisoare, fără amendă.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite lui Burduja N. a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. Pentru a pronunța decizia Colegiul penal a reținut că Burduja Nicolai împreună și prin înțelegere prealabilă cu Melnic Alexandru și Negara Gheorghii în noaptea de 08 spre 09 iunie 2011, aproximativ la orele 24⁰⁰, fiind în stare de ebrietate, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, au forțat ușa de la intrare și au pătruns în locuința cet. Volcov Zinaida din s. Socol, r-ul Șoldănești, unde, au deconectat telefonul pentru ca partea vătămată să nu poată anunța organele de drept și au amenințat-o cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață și sănătate, după care deschis au sustras bunuri materiale în valoare de 850 lei și bani în sumă de 320 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 1170 lei.

În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a conchis că concluzia instanței de fond privind reîncadrarea acțiunilor inculpaților în baza art. 179 alin. (1) Cod penal este neîntemeiată, deoarece, deși acțiunile inculpaților au început ca violare de domiciliu, ulterior, ele au trecut în sustragere, astfel inculpații în prezența lui Volcov Z. și fiului acesteia deschis au sustras bunurile părții vătămate.

Totodată, Colegiul penal a conchis că este neîntemeiată solicitarea acuzatorului de stat privind condamnarea inculpaților în baza art. 188 alin. (2) lit. b), d), e), f) Cod penal, deoarece în cadrul cercetării judecătorești nu a fost confirmat semnul calificativ al infracțiunii de tâlhărie – atacul însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate. La fel, nu a fost stabilit cu certitudine, că inculpații au aplicat cuțitul în calitate de armă, de vreme ce partea vătămată a declarat că nu cunoaște din care motiv Melnic A. a luat cuțitul de pe masă, pe care ștergându-l s-a exprimat cu cuvintele „*ori în tine, ori în mine*”. Or, Volcov Z. nu a înțeles aceste cuvinte ca o amenințare la adresa sa, iar Melnic A. alte acțiuni cu cuțitul nu a întreprins și nu a amenințat-o cu acest cuțit. Prin urmare, Colegiul penal a conchis că aceste acțiuni ale lui Melnic A. nu pot fi considerate ca amenințare periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei, deoarece partea vătămată nu le-a perceput ca amenințare și nu a înțeles sensul cuvintelor rostite de inculpat. La fel, nici unul din inculpați nu i-a aplicat nici o lovitură părții vătămate. Mai mult,

din declarațiile părții vătămate rezultă că cuțitul aparținea lui Volcov Z., iar Melnic A. l-a luat cu scopul de a-l sustrage.

Colegiul penal a apreciat critic afirmațiile inculpaților referitor la faptul că ei nu au avut intenția de sustragere, deoarece inculpații inițial au cerut să li se dea aparatul de sudat, însă când au văzut că nu-l pot lua au sustras deschis bunurile părții vătămate.

Referitor la apelul declarat de către Olari Cristina - concubina inculpatului Negara Gh. Colegiul penal a conchis că acesta este inadmisibil deoarece Olari C. nu face parte din categoria persoanelor indicate în art. 401 Cod de procedură penală, și respectiv nu poate declara apel.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

- procurorul, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10),12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, argumentînd următoarele:

- la adoptarea deciziei instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 95 alin. (1), 100 alin. (4) și art. 101 Cod de procedură penală și neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpaților în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal;

- probele prezentate de partea acuzării și anume declarațiile părții vătămate și martorului Ceban Dan, confirmă cu certitudine comiterea de către inculpați a infracțiunii de tâlhărie, adică atacul săvârșit asupra unei persoane cu scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătatea persoanei agresate, prin pătrundere în locuință, cu aplicarea cuțitului în calitate de armă;

- instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor”;

- instanța ierarhic inferioară greșit a individualizat pedeapsa inculpatului Negara Gh., indicînd că ultimul a comis infracțiunea în stare de recidivă, pe când acesta a comis infracțiunea în stare de recidivă periculoasă, deci, instanța de apel urma să stabilească acestuia pedeapsa în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal, cu aplicarea art. 82 alin. (2) Cod penal de cel puțin 4 ani și 6 luni;

- inculpatul Negara Gheorghii, care fără a invoca careva temei de drept prevăzut la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei contestate, argumentând că nu a comis infracțiunea pentru care a fost condamnat și venind la domiciliul părții vătămate nu a avut scopul de a sustrage de la aceasta careva bunuri.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursurilor din următoarele considerente.

7.1. Cu referire la recursul acuzatorului de stat

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 6), 10) și 12) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal constată, că temeiurile invocate de recurent nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din conținutul recursului, acuzatorul de stat nu este de acord cu reîncadrarea acțiunilor inculpaților în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal, considerând că acțiunile acestora corect urmau a fi încadrate în baza art.188 alin.(2) lit. b),d),e),f) Cod penal, tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de două sau mai multe persoane, prin

pătrundere în încăpere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La acest capitol, Colegiul atestă că instanța de apel, conform prevederilor art.414-419 Cod de procedură penală, judecând apelul, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, probe, care în cumul au format convingerea instanței de apel că vinovăția inculpaților în săvârșirea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu nu a fost dovedită, iar acțiunile lui Negara Gh., Melnic A. și Burduja N. urmează corect a fi reîncadrate în prevederile art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal – jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit de două sau mai multe persoane, prin pătrunderea în locuință, cu amenințarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La baza acestei concluzii instanța de apel a pus declarațiile:

- *părții vătămate Volcov Zinaida*, din care rezultă că inculpații au pătruns în locuința sa, iar la întrebarea pentru ce au venit aceștia i-au comunicat că au venit să ia un aparat de sudat. Totodată, din declarațiile părții vătămate reiese că aceasta nu cunoaște care este motivul pentru care Melnic A. a luat cuțitul de pe masă, iar dânsa nu a perceput cuvintele lui Melnic A. “ori în mine, ori în tine” ca o amenințare asupra sa. Alte acțiuni față de partea vătămată, acesta nu a întreprins și nu a amenințat-o cu acest cuțit. (f.d.244- verso, vol. I, 253, vol. II);

- declarațiile martorului minor Ceban Dan, care la fel a confirmat că în noaptea când inculpații au intrat în casa lor Melnic A. a luat de pe masă cuțitul și l-a șters cu un prosop spunând cuvintele “ori în mine, ori în tine”, însă acesta nu a înțeles ce a avut primul în vedere (f.d. 265-267, vol. II);

Analizând materialele dosarului, Colegiul penal constată că, instanța de apel corect a conchis că acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe care ar demonstra faptul că inculpații ar fi amenințat-o pe Volcov Zinaida cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei.

Sub acest aspect instanța de recurs ține să menționeze că prin *amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate* se înțelege săvârșirea unui act asupra victimei de natură să-i inspire teamă că va fi supusă, în *mod real și imediat*, violenței periculoase pentru

viața sau sănătatea ei, act care o pune în situația de a nu mai avea resursele psihice necesare pentru a rezista constrângerii.

Deși la calificarea infracțiunii ca tâlhărie nu are importanță forma exteriorizării amenințării, este important ca amenințarea expusă într-o formă evident clară victimei, să fie percepută de aceasta ca fiind reală și imediată. Mai mult, amenințarea trebuie să creeze convingerea că, în caz dacă făptuitorul, în timpul săvârșirii infracțiunii va întâmpina împotrivire din partea victimei amenințarea va fi realizată de îndată.

În speță atît din declarațiile părții vătămate cît și din declarațiile martorului minor Ceban D. rezultă că inculpatul Melnic A. a luat un cuțit de pe masă (pe care ulterior l-a sustras) și în timp ce îl ștergea de un prosop a rostit careva cuvinte, însă, ultimii nu au înțeles sensul acestor cuvinte, precum și nu au înțeles cu ce scop inculpatul a luat cuțitul de pe masă. Prin urmare, Colegiul conchide că din acțiunile lui Melnic A. nu rezultă că ultimul ar fi amenințat victima cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, iar partea vătămată nu a perceput acțiunile acestuia ca o amenințare cu aplicarea unei asemenea violențe.

Prin urmare, Colegiul constată că prevederile pct. 6), 12) alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acestea pot fi aplicate numai în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, ori faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, pe cînd instanța de apel, respectînd prevederile art. 414 - 419 Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentîndu-și hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpaților în baza art. 187 alin. (2) lit. b),d),e),f) Cod penal.

În opinia instanței de recurs, nu sînt întemeiate nici motivele de critică referitor la prezența în speță a temeiurilor prevăzute în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prin care se tinde la faptul că: „s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”, pe motiv că instanța nu a ținut cont de faptul că Negara Gheorghii a comis infracțiunea în stare

de recidivă periculoasă și greșit i-a individualizat acestuia pedeapsa stabilită.

La acest capitol, Colegiul penal ține să menționeze că, în conformitate cu prevederile art. 82 alin. (2) Cod penal, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin două treimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din partea specială a prezentului cod.

Instanța de recurs remarcă că, sancțiunea normei penale în baza căreia Negara Gh. a fost condamnat la momentul comiterii infracțiunii prevedea pedeapsa închisorii de la 3 la 6 ani. În speță, două treimi din maximumul celei mai aspre pedepse constituie 4 ani.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 34 alin. (2) lit. a) și art. 82 alin. (2) Cod penal, corect i-a stabilit inculpatului Negara Gh. pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani.

În consecință, Colegiul reține că, temeiurile invocate de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărîrea atacată este legală și întemeiată, iar recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Cu referire la recursul inculpatului Negara Gheorghii

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Cererea de recurs trebuie să conțină conținutul și motivele recursului cu argumentarea ilegalității hotărîrilor atacate și solicitările recurentului, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală invocate în recurs și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauza dată, așa cum prevede art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală.

Deși cerințele nominalizate, sunt obligatorii, acestea nu au fost respectate de către recurent.

În continuare, instanța de recurs ține să menționeze că dispoziția art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală cuprinde 16 puncte cu referire la

temeiurile de drept care urmează să fie reflectate (unul sau mai multe) în recursul declarat.

Inculpatul Negara Gheorghii nu este de acord cu aprecierea probelor date de către instanța de apel, însă, acesta era obligat prin lege să invoce vreunul din temeiurile pentru recurs stipulate în art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, însă nu s-a conformat legii.

Astfel, recurentul n-a invocat nici unul din temeiurile obligatorii recursului ordinar prevăzute în art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, dispune inadmisibilitatea lui în cazul în care recursul nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 430 Cod de procedură penală.

Negara Gheorghii, declarînd recurs, n-a invocat nici unul din temeiurile obligatorii recursului ordinar, stipulate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, și în situația dată, se impune inadmisibilitatea recursului, pe motiv că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 octombrie 2014, în cauza penală în privința lui *Negara Gheorghii Nicolai, Melnic Alexandru Nicolaie și Burduja Nicolai Zaharia*, de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Formusatii Andrei, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel declarat de inculpatul Negara Gheorghii, deoarece nu corespunde cerințelor de conținut prevăzute în art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 05 martie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti